

Αγορά ονείρων

«Τη συναντούσε κάθε Δευτέρα απόγευμα στις 5 χειμώνα-καλοκαίρι, στο ίδιο καφέ, στην ίδια θέση. Ένα τραπεζάκι δίπλα στον τοίχο κάτω από έναν καθρέφτη, με δύο καρέκλες, τη μία απέναντι από την άλλη, μόλις ένα τραπέζι μακριά από το παράθυρο. Ένα κεντημένο άσπρο σεμεδάκι κι ένα βαζάκι με δυο-τρία φρέσκα λουλούδια. Ποτέ αλλού, ποτέ άλλη ώρα, ποτέ τίποτε άλλο εκτός από καφέ, πάντα πρώτος εκείνος, πάντα δεύτερη αυτή. Ανάμεσα στον χαιρετισμό της άφιξης και τον χαιρετισμό του τέλους — “Γεια σου” — “Την άλλη Δευτέρα” — εκείνη του έλεγε τα όνειρά της, όχι τα όνειρα για τη ζωή αλλά τα όνειρα που έβλεπε τα βράδια. Κουβέντα άλλη δεν ανταλλάσσαν, ούτε καν μέχρι να έρθει ο δικός της καφές — ο δικός του ήταν κιόλας εκεί.

»Κερνούσε πάντα εκείνος. Ήταν το αντίτιμο για

τα όνειρα που του έλεγε. Κάποια φορά του είπε: «Δεν είδα κανένα». Κράτησε καιρό επαναλαμβάνοντας την ίδια φράση. Ήθελε να δει αν θα βαριόταν. Εκείνος δεν βαρέθηκε. Κάθε Δευτέρα ήταν εκεί. Και πλήρωνε πάντα τους καφέδες. Είτε του έλεγε όνειρα είτε όχι».

«Η κοπέλα ήταν δοτική;»

«Όχι δεν ήταν. Ήταν μια κοινή κοπέλα, μάλλον εγωίστρια, με μια συνηθισμένη για την ηλικία και για τη γενιά της ζωή».

«Τότε γιατί το έκανε;»

«Στην αρχή έτσι. Ύστερα από ένα αίσθημα υποχρέωσης. Ύστερα γιατί αυτό έκαμνε τη ζωή της αλλιώς. Την έβγαζε από τη ρουτίνα και την κοινοτυπία στην οποία είχε συνηθίσει, που της πρόσφεραν και πρόσφερε και η ίδια τόσα χρόνια. Έπειτα, της έδινε και μια ευκαιρία να έχει ένα μυστικό. Πολλές φορές το κορίτσι θύμωσε μαζί του, γιατί ένιωθε ότι ήταν ένα όργανο γι' αυτόν, ένα μέσο, ότι η ίδια υπήρχε μόνο σε ένα της κομμάτι, το νυχτερινό, και μάλιστα όταν αυτό ήταν γεμάτο από όνειρα. Αλλιώς... Τη θύμωνε που εκείνος καθόλου δεν ενδιαφερόταν για τα άλλα της όνειρα, για τα όνειρα που είχε για τη ζωή και που τα έκαμνε όταν ήταν ξύπνια. Πόσο άξιζαν αυτά της τα

όνειρα; Θα περνούσε αρκετός καιρός μέχρι να ρωτήσει τον εαυτό της γι' αυτό.

»Προσπάθησε με διάφορους τρόπους να τραβήξει την προσοχή του. Άλλαξε ύφος στο ντύσιμο, κάποτε βαφόταν έντονα, άλλοτε άφηγε στο πρόσωπό της ένα άρρωστο προφίλ, σαν να υπέφερε από κάτι, δραματοποιούσε το ύφος της. Εκείνος τίποτε. Μόνο τα όνειρά της.

»Κάποια φορά, μετά το ραντεβού τους, στάθηκε στην πόρτα του καφέ, κρυμμένη πίσω από τα φουλάκια που κρέμονταν έξω από ένα μαγαζί. Τον περίμενε να βγει. Είχε αποφασίσει να τον παρακολουθήσει. Τον άφησε όμως να χαθεί ανάμεσα στους ανθρώπους. Δεν ήθελε να κάνει κι αυτό το κομμάτι της ζωής της κάτι στο οποίο θα μπορούσε να εισέλθει και να το ρουτινιάσει, να το σχολιάσει, να το κουτσομπολέψει, να γελάσει μ' αυτό. Συνειδητοποιούσε ότι αυτός ο άνθρωπος έκαμνε τη ζωή της να διαφέρει από των άλλων, των παλιών της φίλων που όλο και πιο σπάνια πια συναντούσε. Λίγο καιρό πριν θα τον μισούσε που την έκαμνε να συνειδητοποιεί την κοινοτυπία της ζωής της. Τώρα... Κι ύστερα, αυτός ο άνθρωπος από μια άποψη την ήξερε περισσότερο από οποιοδήποτε άλλον που πίστευε ότι τη γνώριζε από μέσα και απ' έξω και

από παλιά. Απ' έξω ναι, από μέσα όμως όχι. Ένα κομμάτι από τη ζωή της δεν ανήκε παρά σε αυτήν, ένα κομμάτι ήταν επιτέλους κατάδικό της και χαρισμένο σε κάποιον που κανένας δεν ήξερε. Κι αυτό την έκαμνε να χαμογελά. Έφτιαχνε τη δική της ζωή.

«Γιατί λες ότι αγόραζε τα όνειρά της;»

«Της πλήρωνε τον καφέ».

«Μα αυτό ήταν κέρασμα».

«Όχι, δεν ήταν. Δεν ήταν φίλη του. Δεν ανήκαν σε μια παρέα που θα μπορούσε να συναντηθεί για έναν καφέ ή για ένα ποτήρι κρασί, κάπου έξω ή σ' ένα σπίτι, όπου ανάμεσα σε όλες τις άλλες κουβέντες θα μπορούσαν, αν το 'φερνε ο λόγος, να ανταλλάξουν και τις εμπειρίες των ονείρων τους. Όχι. Τη συναντούσε μόνο για ένα συγκεκριμένο λόγο. Δεν έλεγαν άλλη κουβέντα».

«Τι απέγινε;»

«Άρχισε κι αυτή με τη σειρά της να μαζεύει τα όνειρα των άλλων και να του τα λέει για δικά της».

«Ήθελε να τον ξεγελάσει;»

«Όχι. Φοβόταν ότι μια μέρα δεν θα είχε άλλα να του πει. Και τότε εκείνος θα έπαυε να έρχεται στο ραντεβού της Δευτέρας. Όλο και πιο συχνά του διηγούνταν τα όνειρα των άλλων, και καμιά φορά κανένα δικό

της. Από αγωνία μήπως δεν δει κανένα όνειρο, έχασε πια την ικανότητα να τα θυμάται. Αλλά εκείνος την ήξερε πια πολύ καλά. Μετά από τόσα όνειρα, τόσες Δευτέρες, τόσα χρόνια — αλήθεια, πόσα όνειρα; — ήξερε ποια όνειρα της ανήκουν. Τα άκουγε όμως όλα και της έριχνε μια ματιά διαφορετική, όταν καταλάβαινε ότι δεν ήταν δικά της. Εκείνη πάλι αντιλαμβανόταν πως είχε πιάσει το φέμα της, το ξένο όνειρό της. Ωστόσο, κανένας τους δεν το ομολογούσε στον άλλον».

«Πού τη γνώρισε την κοπέλα;»

«Τυχαία. Λίγο μετά την περίοδο που αγωνιζόταν να αποτοξινωθεί από τη μανία του με τα μοντέλα. Τότε ήταν που είχε βάλει φωτιά στο ατελιέ του. Δεν είχε πρόθεση να κάψει τους πίνακες. Στα πινέλα στόχευε, στα καρναλέτα, στην παλέτα, στα μπλοκ και τους μουσαμάδες. Πίστευε ότι, αν τα έκαιγε, θα λυτρωνόταν από το πάθος του. Έτσι όπως λαμπάδιασε ο χώρος, φώτισε τα πορτραίτα. Άφησε ένα να καεί. Του φάνηκε ότι η φλόγα ανέδειξε στοιχεία που δεν τα είχε προσέξει ποτέ με φυσικό ή τεχνητό φως. Έκαψε ακόμη ένα. Μετά δεν μπόρεσε να ελέγξει τη φωτιά. Δεν το θέλησε κιόλας. Έβλεπε τον θάνατό τους και σκεφτόταν ότι μόλις είχε κάνει μια μαζική δολοφονία.

Ότι ήταν ένας δολοφόνος. Είχε δολοφονήσει μαζί και την τέχνη του. Κρίμα που δεν υπήρχε ένα video για να καταγράψει την performance που έδωσε εκείνο το βράδυ για να μείνει στην ιστορία της τέχνης. Επρόκειτο για ένα από εκείνα τα τέλεια συμβάντα της ζωής που με βεβαιότητα θα τα έπαιρνε κανείς για καλλιτεχνικό επίτευγμα. Όμως το δρώμενο εκείνο απευθυνόταν σε έναν μόνο: τον ίδιο τον δημιουργό. Με αυτή του την πράξη ο ίδιος έλεγε ότι κατατασσόταν πια ανάμεσα στους υγιείς, σε αυτούς που ασχολούνται με την ίδια τη ζωή και όχι με τη μίμηση ή την υπέρβασή της.

»Οι δικοί του τον έκλεισαν σε ψυχιατρική κλινική. Ποιος ξέρει αν το έκαναν για να τον προστατεύσουν ή για να τον τιμωρήσουν. Από εκείνη την περίοδο του έμεινε ένα διαρκές τρέμουλο από τα ηρεμιστικά χάπια. Χρόνια μετά, κάποιες γυναίκες, γερασμένες πια, μιλούσαν για έναν νεαρό καλλιτέχνη, για έναν εκπληκτικό κολορίστα που είχε μανία με τα γυναικεία πρόσωπα. Γριές ήταν, ό,τι ήθελαν έλεγαν. Δεν υπήρχε κανένα ντοκουμέντο που να μετατρέφει τις αφηγήσεις τους από παραμύθια σε πραγματικά γεγονότα. Κι όμως, έμεινε εκείνο το έργο που, όταν ήταν φοιτητής, είχε παραχωρήσει στον συλλέκτη. Αναδεικνυόταν μέσα σε μία

κόγχη στο ιδιωτικό μουσείο που ο συλλέκτης είχε ιδρύσει. Προκαλούσε πάντα το ενδιαφέρον και την περιέργεια: “Ποιανού είναι;” Κι εκείνος το άφηνε να κρέμεται εκεί, παρόλο που συχνά πυκνά ανανέωνε την έκθεση από την πλουσιότετη συλλογή που διέθετε. Ούτε ο ίδιος θυμόταν πια τη μορφή του νεαρού που του το είχε παραχωρήσει. Κρίμα που ο νέος το είχε υπογράψει.

Ανεξάρτητα όμως από το έργο που είχε τόσο αυτονομηθεί από τον δημιουργό του και ανεξάρτητα από το τι θα έλεγαν γι’ αυτόν, μετά την ψυχιατρική κλινική ήταν αποφασισμένος να μπει στη ζωή, να πάψει να είναι προσηλωμένος στις εσωτερικές του διακυμάνσεις, έρμαιο μιας διάθεσης που δεν καταλάβαινε από πού ερχόταν, υποχείριό της από τη στιγμή που ξυπνούσε, καθηλωμένος στην αγωνία του κάθε πρωί για το είδος της, για το αν θα του έδινε μια ελαφράδα χαράς ή αν θα έκαμνε τα πόδια του βαριά τόσο, που να μην μπορεί να τα ξεκολλήσει από τη γη. Τώρα πια έκανε ασκήσεις εξωστρέφειας με μια πρωτόγνωρη πειθαρχία που τον έσωζε από τις βουτιές που τον ρουφούσαν προς τα κάτω. Τώρα πια ήθελε να ακουμπάει τη ζωή με τα χέρια. Έπιανε ένα σβώλο χώμα και τον έτριβε στα χέρια

του, ακουμπούσε την πληγή ενός αλόγου, έμπαινε στα λεωφορεία που είχαν πολύ κόσμο για να ακουμπάει και να τον ακουμπούν. Μύριζε τους ανθρώπους. Έβγαινε έξω, καθόταν σε μπαράκια, κοιτούσε τα φώτα της πόλης στη θάλασσα, παρατηρούσε τον κόσμο.

Κόλλησε σε μια παρέα, όπου ο καθένας κάθε τρεις και δύο έφερνε και ένα καινούριο μέλος που αναπλήρωνε κάποιον που είχε φύγει. Ήταν μια από εκείνες τις παρέες, όπου όλοι μιλούν και δεν λένε τίποτε. Κάποιος γύρισε και είπε σε μια κοπέλα:

«Βρε συ... Τώρα το θυμήθηκα. Σε είδα χθες το βράδυ στον ύπνο μου».

Κοντούλα, αδύνατη, με πολύ λεπτό, σχεδόν ανεπαίσθητο φρύδι, με μαλλιά που θύμιζαν καλοκαιρινό τριχωτό πολύχρωμο καπέλο που, αν το τραβούσες, θα έβγαινε και θα αποκάλυπτε τα μαλλιά. Έβγαλε φωνούλα αυταρέσκειας:

«Αλήθεια; Πώς;»

«Δεν θυμάμαι ακριβώς. Ήσουν όμως στενοχωρημένη».

«Άσε τι παθαίνω εγώ με τα όνειρα. Βλέπω πολλά και τα θυμάμαι. Ως και όνειρα που είδα παιδί θυμάμαι».

Πήγε να αφηγηθεί κάποιος αλλά ήδη ο συνομιλητής της είχε απορροφηθεί από κάποιο ανέκδοτο που αφηγούνταν κάποιος άλλος της παρέας. Η προσοχή που είχε δοθεί στην κοπέλα κράτησε λιγότερο από όσο το ανέκδοτο. Αυτό βέβαια γινόταν με όλους τους. Εξάλλου, πάντα κάποιος βρισκόταν να ελαφρώσει την ατμόσφαιρα, όταν αυτή πήγαινε έστω και λίγο να βαρύνει.

«Τα θυμάστε;»

Ο λιγομίλητος άνδρας που τον τελευταίο καιρό τους ακολουθούσε παντού, την έκανε ξανά να αισθανθεί ότι της έδιναν προσοχή.

«Ναι, τα θυμάμαι. Μοιάζω της μαμάς. Κι εκείνη τα θυμάται. Και της βγαίνουν. Εγώ δεν ξέρω αν μου βγαίνουν. Τις περισσότερες φορές δεν τα καταλαβαίνω. Όταν ήμουν μικρή, πριν ακόμη πάω στο σχολείο, είδα τη φίλη μου ντυμένη νύφη. Το πίσω μέρος του νυφικού σχημάτιζε ένα παράθυρο. Εγώ χώθηκα από κάτω και βγήκα από το παράθυρο, όπως όταν κανείς είναι στον βυθό της θάλασσας και σηκώνει τα χέρια του επάνω δίνοντας ώθηση για να αναδυθεί. Αυτό είναι το παλαιότερο όνειρο που θυμάμαι».

«Τα γράφεις;»

«Όχι. Σου είπα. Τα θυμάμαι. Τα έχω όλα στο

μυαλό μου».

«Σήμερα το βράδυ είδες κανένα;»

«Είδα ένα τροχαίο ατύχημα. Μια γυναίκα οδηγούσε ένα παλιό αυτοκίνητο. Είχε τα τρία της παιδιά, δυο αγόρια κι ένα κορίτσι μέχρι έξι χρονών όλα, στο πίσω κάθισμα. Συγκρούστηκε μ' ένα άλλο αυτοκίνητο. Το δικό της άρχισε να κατακυλά στην παράπλευρη κατηφόρα. Τουμπάρισε δυο-τρεις φορές, μέχρι που ισορρόπησε δίπλα σε μια λίμνη. Το σώμα της κρατήθηκε στη θέση του μπροστά στο τιμόνι, είδε όμως το κορμί του ενός αγοριού της να τινάζεται έξω και να μένει ακίνητο εκεί ακριβώς που πλατάγιζε ελαφρά το νερό το λίμνης. Το κορμάκι βράχηκε. Το σώμα του κοριτσιού βρέθηκε δίπλα της στη θέση του συνοδηγού. Ήταν νεκρό. Το ίδιο και το άλλο της αγόρι. Ελευθερώθηκε από τη ζώνη και σύρθηκε στο παιδί στην άκρη της λίμνης. Ζούσε. Σε λίγο θα συνερχόταν από τη δροσιά του νερού. Το έσυρε μέσα στη λίμνη και κράτησε το κεφάλι του κάτω από το νερό. Το έπνιξε. Ύστερα πέθανε και εκείνη».

Η κοπέλα ανατρίχιασε.

«Ξέρετε... Νομίζω ότι το έπνιξε από αγάπη. Πώς θα μεγάλωνε το αγόρι της, με ποιους;»

Της ζήτησε να συναντιούνται για να του λέει τα

όνειρά της. Ανάλαφρα, επιπόλαια δέχτηκε. Δέχτηκε ακόμη κι όταν οριοθέτησε τα ραντεβού τους: συγκεκριμένα μέρα, ώρα, τόπος. Δέχτηκε ακόμη κι όταν εκείνος αρνήθηκε να πάρει τον αριθμό του τηλεφώνου της ή να δώσει τον δικό του, ώστε, σε περίπτωση που τύχαινε κάτι σε έναν από τους δύο, να ενημερώσει τον άλλον, για να μην περιμένει άδικα. Το πήρε για παιγνίδι.

Δευτέρα, πέντε και κάτι, παράγγελνε τον καφέ της:
«Έναν ελληνικό μέτριο».

Πήγε να πιάσει κουβέντα —τι κάνει, με τι ασχολείται. Εκείνος τα έκοψε όλα, κι ούτε τη ρώτησε τίποτε παρόμοιο.

«Τι όνειρο είδες;»

«Ξέρεις... Θυμάσαι το όνειρο που σου αφηγήθηκα τις προάλλες με τη γυναίκα και τα παιδιά; Ε... Την άλλη μέρα ο αδελφός μου έπαθε ατύχημα και η μητέρα μου με τον αδελφό μου έτρεχαν στα νοσοκομεία. Λες να έχει κάποια σχέση το όνειρο;»

«Δεν ξέρω να ερμηνεύω όνειρα. Με ενδιαφέρει μόνο το περιεχόμενό τους. Είδες κανένα;»

Από ευγένεια δεν σηκώθηκε να φύγει. Ανόρεχτα άρχισε να διηγείται το όνειρό της, ένα που είχε δει την 1^η Ιουλίου. Όσο όμως το αφηγούνταν παρασυρόταν από αυτό. Μέχρι που μπήκε μέσα του και το ξανάζησε.